

Topographic Maps on the Territory of Croatia

Editor: Stanislav Frangeš

Promotion of the monograph *Topographic Maps on the Territory of Croatia* was organized by the Croatian Cartographic Society and held at the Croatian State Archive in Zagreb on April 18, 2012. At the beginning of the promotion, guests were welcomed by Dr. Stjepan Ćosić, Director of the Croatian State Archive. The monograph was then represented by Prof. Dr. Stanislav Frangeš, the book's editor, Prof. Dr. Miljenko Lapaine, the book's reviewer, and MSc Ivan Landek, one of the book's authors.

The monograph *Topographic Maps on the Territory of Croatia* was published by the State Geodetic Administration in 2012. The authors of individual chapters include Dr. Stjepan Ćosić, Mirko Alilović, graduate engineer of geodesy, Prof. Dr. Stanislav Frangeš and MSc Ivan Landek. The book was reviewed by Prof. Emer.

Nedjeljko Frančula and Prof. Dr. Miljenko Lapaine, who also the advisor for Croatian language. The preface and abstract were translated to English by Corine Enquist, and to German by MSc Biserka Fučkan Držić. Ivan Grubić, graduate engineer of geodesy was the technical editor. Printera grupa Ltd. from Sveta Nedelja is responsible for printing and binding. The monograph is the result of work on the project *Topographic Maps on Croatian Territory*, coordinated by Mirko Alilović.

The monograph's ISBN is 978-953-293-517-2, hardcover and somewhat of an unusual format, larger than encyclopaedia, 24×33.5 cm. It contains 296 pages with a total of 179 colour illustrations. The preface in Croatian, English and German is followed by contents divided into following six chapters:

1. Introduction
2. Topographic maps of Croatian lands until the beginning of the 20th century
3. Topographic maps of Croatia from 1900 to 1945
4. Topographic maps of Croatia from 1946 to 1990
5. Topographic maps of the Republic of Croatia after 1900
6. Acquisition of topographic maps in the Republic of Croatia

The monograph ends with a summary in Croatian, English and German.

The monograph provides a comprehensive overview of topographic maps of Croatia from the first individual topographic maps from the second half of the 17th century, systematic surveys in order to produce

topographic maps up to the present day and their production from a topographic database.

The second chapter, *Topographic maps of Croatia from 1900 to 1945* describes all more important maps until the first military survey and the production of Joseph II topographic maps. Those are e.g. maps by Stjepan Glavač from 1673, Christopher Müller from 1709, Joseph Gadea from 1730 and Giustin Antonio Grandis from 1781. The first, second and third military surveys are subsequently described, as well as topographic maps produced on the basis of those surveys and known as Joseph II, Francis and Francis-Joseph topographic maps.

The third chapter, *Topographic maps of Croatia from 1900 to 1945* describes all maps produced by the Military Geographic Institute from Belgrade from 1920 to 1945. Those are maps at scales 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000, 1:500 000 and 1:750 000. It should be noticed that a 1:25 000 map only covers a small portion of former Yugoslavian territory, approximately 11%.

The fourth chapter is about the production of topographic maps of Croatia from 1946 to 1990. There is first a detailed description of the production of the State Base Map 1:5000. It is the only topographic map of Croatia which was at the time produced by a Croatian state institution – the Republic Geodetic Administration. The first individual sheets of the State Base Map were produced in 1951, but a more intensive production did not start until 1966. The chapter continues with detailed data about the production process. Sheets produced each year from 1965 to 1990 are listed. There are also names of

Topografske karte na području Hrvatske

Urednik: Stanislav Frangeš

U organizaciji Hrvatskoga kartografskog društva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu održana je 18. travnja 2012. promocija monografije Topografske karte na području Hrvatske. Na početku promocije nazočne je pozdravio dr. sc. Stjepan Čosić, ravnatelj Hrvatskoga državnog arhiva. Zatim su o monografiji govorili prof. dr. sc. Stanislav Frangeš, urednik monografije, prof. dr. sc. Miljenko Lapaine, recenzent i mr. sc. Ivan Landek, jedan od autora.

Monografija Topografske karte na području Hrvatske objavljena je 2012. godine u izdanju Državne geodetske uprave. Autori pojedinih poglavlja su dr. sc. Stjepan Čosić, Mirko Alilović, dipl. inž. geod., prof. dr. sc. Stanislav Frangeš i mr. sc. Ivan Landek. Recenzenti su bili prof. emer. Nedjeljko Frančula i prof. dr. sc. Miljenko Lapaine, koji je ujedno i lektorirao rukopis. Prijevod predgovora i sažetka na engleski obavila je Corine Enquist, a prijevod predgovora i sažetka na njemački mr. Biserka Fučkan Držić. Poslove tehničkog urednika i oblikovanje odradio je Ivan Grubić, dipl. inž. geod. Za tisak i uvez odgovorna je Printera grupa d.o.o. iz Svete Nedelje. Monografija je rezultat rada na projektu Topografske karte na tlu Hrvatske, koji je koordinirao Mirko Alilović, dipl. inž. geod.

Monografija nosi ISBN 978-953-293-517-2, tvrdo je ukoričena i malo neobičnoga formata, većeg od enciklopedijskoga, 24×33,5 cm. Monografija sadrži 296 stranica s ukupno 179 ilustracija u boji. Nakon predgovora na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku slijedi sadržaj što ga čini ovih šest osnovnih poglavlja:

1. Uvod
  2. Topografske karte hrvatskih zemalja do početka 20. stoljeća
  3. Topografske karte područja Hrvatske od 1900. do 1945. godine
  4. Topografske karte područja Hrvatske u razdoblju od 1946. do 1990. godine
  5. Topografske karte Republike Hrvatske poslije 1900. godine
  6. Mogućnost nabave topografskih karata u Republici Hrvatskoj
- Monografija završava sažetkom na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku.

U monografiji je dan iscrpan pregled topografskih karata područja Hrvatske od prvih pojedinačnih topografskih karata iz druge polovice 17. stoljeća, preko provođenja sustavnih izmjera u svrhu izrade topografskih karata do današnje njihove izrade iz topografske baze podataka.

U drugom poglavlju Topografske karte hrvatskih zemalja do početka 20. stoljeća opisane su sve važnije karte do prve vojne izmjere i izrade jozefinskih topografskih karata. To su npr. karte Stjepana Glavača iz 1673, Christophera Müllera iz 1709, Josepha Gadea iz 1730. i Giustina Antonia Grandisa iz 1781. Potom su detaljnije opisane prva, druga i treća vojna izmjera i topografske karte izrađene na osnovi tih izmjera poznate kao jozefinske, franciskanske i francjozefske topografske karte.

U trećem poglavlju Topografske karte područja Hrvatske od 1900. do 1945. godine opisane su sve karte koje je Vojnogeografski institut iz Beograda izradio od 1920. do 1945. godine. To su karte mjerila 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000, 1:500 000 i 1:750 000. Treba napomenuti da je kartom mjerila 1:25 000 pokriven samo dio područja ondašnje Jugoslavije, približno oko 11%.

Četvrto poglavlje posvećeno je izradi topografskih karata područja

Hrvatske od 1946. do 1990. godine. Na početku je detaljno opisana izrada Osnovne državne karte (ODK) 1:5000. To je jedina topografska karta područja Hrvatske čija je izrada u to vrijeme bila u nadležnosti neke hrvatske državne institucije – Republičke geodetske uprave. Prvi pojedinačni listovi ODK izrađeni su 1951. godine, ali njezina intenzivnija izrada započela je tek 1966. godine. U nastavku poglavlja dani su detaljni podaci o tijeku njezine izrade. Za svaku godinu od 1965. do 1990. navedeni su svi listovi izrađeni te godine. Uvijek je navedeno ime trigonometrijske sekcije i u zagradi brojevi detaljnih listova, npr. GRABERJE (21, 31, 32, 42). U posebnom odjeljku tog poglavlja opisano je prikazivanje topografskih objekata (naselja, prometnice, voda, vegetacija, oblici reljefa, granice) na topografskim kartama u mjerilima

trigonometric section and numbers of detailed sheets in parentheses, e.g. GRABERJE (21, 31, 32, 42). A special section of this chapter describes representation of topographic objects (settlements, roads, water, vegetation, relief forms, borders) in topographic maps at scales 1:25 000 to 1:500 000. Data about the production of those maps are also provided. They are maps at scales 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000, 1:300 000 and 1:500 000.

Newest topographic maps of the Republic of Croatia, i.e. maps produced after 1990 are the subject of the fifth chapter. The State Base Map was renamed to Croatian Base Map in 1990. The map covered about 75% of the territory of the Republic of Croatia in 1990, and remaining 25% of sheets were produced between 1990 and 2007. The chapter continues with detailed data about contracted and produced sheets for all years between 1990 and 2007. Basic data follow about CROTIS – Croatian Topographic-

Information System. The chapter ends with an overview of the production of the new topographic map at the scale of 1:25 000.

The monograph *Topographic Maps on the Territory of Croatia* is the first of its kind in Croatia. It is an indispensable source of information for everyone using topographic maps in his or her work. This includes geographers, geologists, civil engineers, city planners, foresters, agronomists, archaeologists, ecologists, historians and many others. A special value of the monograph is the 179 quality reproductions in colour. These are mostly visual representations of certain topographic maps.

We would like to congratulate the editor, authors and the State Geodetic Administration for a valuable book. We would also like to propose the State Geodetic Administration to continue the initiated activities and in the near future publish a monograph about:

- A topographic survey aimed at producing an adequate topographic database and topographic map sheets
- Map projections, which all topographic maps are based on
- Cartographic products related to topographic maps (digital relief model, cyclical aerial photogrammetric recording of Croatia, digital orthophoto map, digital map of Croatia at the scale of 1:300 000, spatial unit register)
- Official Topographic-Cartographic Information System of the Republic of Croatia
- Fundamental topographic database, which is only mentioned in the monograph several times without explaining how one can produce sheets of topographic maps from the database
- The future of topographic cartography in Croatia

Miljenko Lapaine, Nedjeljko Frančula ■

1:25 000 do 1:500 000. Potom su dani podaci o izradi svih tih karata. To su karte mjerila: 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000, 1:300 000 i 1:500 000.

Najnovijim topografskim kartama Republike Hrvatske, tj. kartama izrađenima poslije 1990. godine posvećeno je peto poglavlje. Osnovna državna karta preimenovana je 1990. u Hrvatsku osnovnu kartu (HOK). Do 1990. tom je kartom pokriveno oko 75% područja Republike Hrvatske, a od 1990. do 2007. izrađeno je preostalih 25% listova. U nastavku su, kao i za prethodno razdoblje, za sve godine od 1990. do 2007. dani detaljni podaci o ugovorenim i izrađenim listovima. Slijede osnovni podaci o CROTIS-u – Hrvatskom topografsko-informacijskom sustavu. U nastavku je dan pregled izrade nove topografske karte u mjerilu 1:25 000 (TK25).

Monografija *Topografske karte na području Hrvatske* prva je te vrste u Hrvatskoj. Ona je neizostavan izvor informacija za sve koji se u svom radu služe topografskim kartama. To su geografi, geolozi, građevinari, urbanisti, šumari, agronomi, arheolozi, ekolozi, povjesničari i mnogi drugi. Posebna vrijednost monografije je 179 kvalitetno reproduciranih slika u boji. To su najvećim dijelom vizualni prikazi pojedinih topografskih karata.

Čestitajući glavnom uredniku, autorima i Državnoj geodetskoj upravi na vrijednoj knjizi ujedno predlažemo Državnoj geodetskoj upravi da nastavi započete aktivnosti i u bliskoj budućnosti izda novu monografiju u kojoj će biti riječi:

- o topografskoj izmjeri čiji konačno cilj je izrada odgovarajuće baze topografskih podataka i listova topografskih karata

- o kartografskim projekcijama koje su u temelju svih topografskih karata
- o kartografskim proizvodima koji su srodni topografskim kartama (digitalni model reljefa, ciklička aerofotogrametrijska snimanja Hrvatske, digitalna ortofotokarta, digitalna karta Hrvatske u mjerilu 1:300 000, evidencija prostornih jedinica)
- o Službenom topografsko-kartografskom informacijskom sustavu RH (STOKIS).
- o temeljnoj topografskoj bazi, koja se u monografiji više puta samo spominje, a da nije objašnjeno kako se iz nje izrađuju listovi topografskih karata
- o budućnosti topografske kartografije u Hrvatskoj.

Miljenko Lapaine, Nedjeljko Frančula ■